

Çocuklarımız ve gençlerimiz COVID-19 pandemi sürecinde en çok okullarını, öğretmenlerini ve arkadaşlarını özledi.

Sağlık ve eğitim, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre taraf sosyal devletin garantisi altında en temel haklardır.

COVID-19 pandemisi sürecinde tüm dünyada ve ülkemizde sağlık ve eğitim alanında haksızlıklar/eşitsizlikler daha da belirginleşmiştir ve pandemi halen tüm hızı ile devam etmektedir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 18 Eylül 2020 COVID-19 verilerine göre vaka sayısı 30 milyonu aşmış, ölümler 1 milyona ulaşmıştır.

Damlacık ve temas yolu ile insandan insana hızla bulaşma özelliğinde olan COVID-19 ayırdım yapmaksızın duyarlı tüm bireyleri etkilemektedir. Ancak, morbidite ve mortalite verileri küresel olarak incelendiğinde sosyal ve ekonomik açıdan dezavantajlı grupların COVID-19'dan daha çok etkilendiği görülmektedir.

COVID-19 çocuk ve gençlerde klinik olarak hafif ve diğer yaş grupları ile karşılaştırıldığında daha az ölümle sonuçlanmaktadır. Ancak çocuk ve gençlerde eğitim, sağlık, hak ihlalleri başta olmak üzere COVID-19'un uzun dönem olası dolaylı etkilerinin oldukça yıkıcı olması söz konusudur.

COVID-19 bulaşmasını önlemek için toplu etkinliklerin (eğitim, çalışma vb) ertelenmesi, zorunlu olmadıkça evde kalınması tüm ülkelerin uyguladığı en temel salgın kontrol yaklaşımı olmuştur. Ülkemizde de 18 Mart 2020 itibari ile örgün eğitime yükseköğretim dâhil tüm kurumlarda önce 1 hafta sonrasında da Eylül ayına kadar ara verilmiştir.

İnsan Hakları İzleme Örgütü, COVID-19 Pandemisi nedeniyle 1,5 milyar öğrencinin örgün eğitime devam edemediğini, eğitime ara verilmesi, tam karantina nedeniyle işyerlerinin kapanması, gelir ve iş kayıplarının yarattığı ekonomik güvensizlik ortamının, ailelerin pandemi nedeniyle yaşadığı korku ve stresin aile içinde çocuğa yönelik şiddeti ve tacizi artırdığını belirtmektedir.

DSÖ Başkanı 16 Eylül 2020’de yaptığı basın açıklamasında; DSÖ olarak pandemi koşullarında okulların açılmasını desteklediklerini, gerekli önlemlerin alınması ön koşulu ile yüz yüze eğitimin çocuk ve gençlerin yanı sıra halkın sağlığı açısından önemli bir köprü işlevi olduğunu vurgulayarak, en son çare olarak okulların kapatılabileceğini, bu durumda da uzaktan çevrim içi eğitim seçenekleri ile eğitimde erişim ve sürekliliğin sağlanmasının önemini vurgulamıştır.

Ülkemizde 21 Eylül 2020 itibari ile temel eğitimde kademeli ve seyrletilmiş yüz yüze eğitime anaokulu ve birinci sınıflardan başlanarak geçilecektir.

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği olarak bu süreci yakından takip etmekteyiz. Örgün eğitime geçiş sürecinde COVID-19 açısından okul yönetiminin, öğretmenlerin, çalışanların, öğrenci ve velilerin dikkat etmesi gereken temel noktalar noktaları bir kez daha hatırlatmak istiyoruz.

Okulda COVID-19 Kapsamında Alınması Gereken Önlemler

- COVID-19 belirtileri olan kişiler tıbbi maske takmalı ve sağlık kurumuna başvurulmalıdır. Okula gelmemelidir.
- Kişiler arasında en az 1 metre “Fiziksel Mesafe”ye dikkat edilmelidir.
- Okulda açık ve kapalı alanlarda “maske” kullanılmalıdır.
- El ve solunum temizliğine/hijyenine özen gösterilmelidir.
- Okulun günlük genel temizliği yapılmalı sık dokunulan yüzeylerin dezenfeksiyonu sağlanmalıdır.
- Okulda COVID-19 kapsamında düzenlemeler yapılmalıdır.
- Havalandırma sistemleri COVID-19 bulaşması açısından önemlidir.
- Yemekhanesi bulunan okullarda yemekhane kullanımında damlacık ve temas yolu ile bulaşmayı engelleyecek önlemler alınmalıdır.
- Seminer, konferans, toplantı, gösteri, ziyaret ve saha gezileri gibi toplu açık kapalı alan etkinlikleri COVID-19 salgın döneminde zorunlu değil ise yapılmamalıdır.
- Servis hizmeti sunulması durumunda servislerde damlacık ve temas yolu ile bulaşmayı engelleyecek önlemler alınmalıdır.
- Yatılı okullarda yatakhanelerde ve diğer ortak yaşam alanlarında mesafe, maske ve temizlik/hijyen önlemlerine tam uyulmalıdır.
- Kreş, gündüz bakımevi ve okul öncesi eğitim kurumlarında öğrencilerin yaşlarına uygun olarak COVID-19 eğitimi verilmeli ve önlemlere uyum oyunlaştırılarak beceri kazandırılmalıdır.
- “Okul Sağlık Güvenlik Birimi” bulunması durumunda okul sağlığı hizmetleri kapsamında

COVID-19'a özel program geliştirilmelidir.

- Okul yöneticileri ve öğretmenler korunma önlemlerine tam uyarak öğrencilerine örnek olmalıdır.
- Okul çalışanları korunma önlemlerine tam uyarak kendilerini ve çevrelerini korumalıdır.
- Öğrenciler korunma önlemlerine tam uyarak kendilerini ve çevrelerini korumalıdır.
- Veliler korunma önlemlerine tam uyarak öğrencilerine örnek olmalıdır.

Seyreltilmiş kademeli yüz yüze eğitime geçişte Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı tarafından üç haftalık periyotlarda yapılacak değerlendirmeler ile pandemi süreci ve okullarda olgu saptanması göz önünde bulundurularak diğer sınıfların yüz yüze eğitime başlaması kararı verileceği belirtilmektedir.

Yukarıda belirtilen önlemlerin alınması durumunda COVID-19 açısından okulların risklerinin azaltıldığı ülke örnekleri (Japonya, Danimarka, Yeni Zelanda, Avustralya vb.) söz konusudur.

Okullar organize topluluklar olarak sağlığın korunması ve geliştirilmesi bağlamında COVID-19 pandemisinde de öne çıkmaktadır. Yeterli önlemlerin kamu ve özel tüm okullarımızda tesis edilmesi, sürdürülmesi ve izlenmesi gerekmektedir.

HASUDER-ÇOCUK SAĞLIĞI ÇALIŞMA GRUBU